

Familie- og kulturkomiteen

Vår dato: 15.10.26

Innspill til familie- og kulturkomiteen om statsbudsjettet for 2027

Mediebedriftenes Landsforening (MBL) skal bidra til å styrke og verne ytringsfriheten, pressefriheten og informasjonsfriheten, som grunnleggende verdier i et demokratisk og åpent samfunn. MBL skal styrke og verne de publisistiske verdier som representeres av Redaktørplakaten og Vær Varsom-plakaten.

MBL representerer ca. 325 medlemsbedrifter med ca. 10.000 ansatte: ca. 210 mediehus, herunder 190 aviser hvorav 170 er lokalaviser. Andre mediehus er kommersiell allmennkringkasting, magasiner og lokal-tv.

Mediepolitikk i en urolig tid

I en urolig og uforutsigbar tid er det tydelig at mediepolitikk er demokratipolitikk. Med økende desinformasjon og propaganda er redaktørstyrte medier avgjørende for tillit, beredskap og motstandskraft i befolkningen. Fri, redaktørstyrt journalistikk er viktigere enn noensinne.

Norske redaktørstyrte medier står sterkt: høy tillit hos brukerne, generelt god betalingsvilje i befolkningen og verdensledende i digitalisering. En viktig grunn til det sterke mediemangfoldet er at vi i mange år har hatt fremsynte politikere som har ført en aktiv mediepolitikk med gode virkemidler.

Norge har et godt utgangspunkt, men mediemangfoldet er under press. Selv om norske redaktørstyrte medier er verdensledende i digitalisering av innhold og forretningsmodell, har de ikke, med få unntak, fått etablert en bærekraftig, heldigital forretningsmodell. Mediemarkedet endrer seg svært raskt som følge av ny teknologi, kunstig intelligens, globale plattformer og endrede medievaner. Mediehusene står i en knallhard kamp om brukernes tid og penger. En viktig oppgave fremover er å sikre det norske mediemangfoldet i en tid der økonomien i mediehusene er under økende press. Yngre mediebrukere er de som i minst grad bruker redaktørstyrte medier.

Mva-fritaket, sammen med de fireårige styringssignalene, er avgjørende viktig. Bransjen trenger forutsigbarhet på begge virkemidler, og det haster.

Oppsummert ber vi komiteen om følgende:

- En **rask og selvstendig avklaring** av tellemetoden og utvalget for det eksisterende mva-fritaket for nettaviser.

- Et **reelt hurtigspor** for et nytt plattformnøytralt mva-fritak, med tidlig involvering av bransjen.
- At **NOUen** innrettes slik at de mediepolitiske virkemidlene styrker norsk journalistikk og mediemangfold, og hvor mva-fritaket står fast.
- En **konkret opptrappingsplan** i de fireårige styringssignalene frem mot 2030.

To viktige momsfritaksavklaringer som haster

Momsfritaket skal støtte yrings- og informasjonsfriheten og bidra til et mangfold av nyhetsmedier. Dette formålet gjelder uavhengig av om journalistikken formidles gjennom tekst, stillbilder, lyd eller video.

Et enstemmig Storting ba i juni 2026 regjeringen om å utrede et plattformnøytralt momsfritak og legge resultatet frem for Stortinget. MBL er bekymret for tidsplanen som fremkommer i budsjettet. Vi trenger et reelt hurtigspor som gir en løsning i samband med RNB 2027. Dersom et forslag først skal legges høsten 2027, for deretter å inngå i NOU som avgis i november 2028, med påfølgende oppfølging, vil usikkerheten vare i flere år, til 2030/2031.

I mellomtiden må mediehusene ta beslutninger om investeringer, produktutvikling og hvordan de skal nå nye brukere.

For utredningen av et nytt plattformnøytralt fritak ber MBL komiteen følge opp Stortingets vedtak med en tydelig frist og konkrete forventninger til regjeringens arbeid. Vi ber om at komiteen:

- Ber regjeringen legge frem resultatet av momsutredningen og et konkret forslag til plattformnøytralt fritak i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett 2027, med sikte på raskest mulig ikrafttredelse.
- Presiserer at utredningen og den politiske behandlingen av momsfritaket skal gjennomføres som et reelt hurtigspor, uten å avvente ferdigstillingen av NOU om medienes rammevilkår.
- Ber regjeringen om at mediebransjen involveres fra starten, og at MBLs fremlagte forslag vurderes konkret med hensyn til juridisk avgrensning, praktisk gjennomføring og proveny.

Praktiseringen av dagens avisfritak § 6-1

Parallelt med behandlingen av et plattformnøytralt momsfritak §6-2, ber vi komiteen sikre opprydning i praktiseringen av det eksisterende avisfritaket etter merverdiavgiftsloven § 6-1, som Skatteetatens tellemåte har skapt for momsfritaket for norske nettaviser. Dette er en avklaring av gjeldende momsfritak vi ber om at avklares denne høsten.

MBL foreslår to enkle politiske presiseringer som sikrer det eksisterende momsfritaket for nettaviser:

- **Tydeliggjøre tellemetoden:** Vurderingen av om avisen har et overveiende innhold av tekst eller stillbilder etter merverdiavgiftsloven § 6-1 skal bygge på antall publiserte tekstsaker og artikler sammenholdt med antall publiserte video- og lydklipp.
- **Avklare utvalget:** Vurderingen skal omfatte avisens totale antall publiseringer av artikler og klipp, både foran og bak betalingsmur. Avisen skal ikke straffes for å åpne mer innhold for allmennheten.

Konkret forslag til anmodningsvedtak er vedlagt i slutten av innspillet.

De fireårige styringssignalene

De fireårige styringssignalene for 2027–2030 må sikre forutsigbare og tilstrekkelige rammer for mediene. Redaktørstyrte medier er en grunnleggende del av demokratiets infrastruktur og samfunnets beredskap. Når fallende annonseinntekter, endrede medievaner og konkurranse fra globale plattformer utfordrer finansieringen av journalistikken, må styringssignalene gi mediene grunnlag for langsiktig drift og nødvendig utvikling.

MBL støtter den foreslåtte økningen i produksjonstilskuddet og innovasjons- og utviklingstilskuddet i 2027, og satsingen på lokal journalistikk og unges bruk av redaktørstyrte medier. Vi har tidligere presisert at det er viktig at de kommende fireårige styringssignalene definerer et 'gulv', og ikke et 'tak'. Derfor etterlyser vi en konkret opptrappingsplan for produksjonstilskuddet frem mot 2030, og vil be om at styringssignalene evalueres etter to år.

Det er positivt at 10 millioner avsettes til en Ung-satsning. Vi ber om at den innrettes slik at den underbygger bransjens satsninger, og at samarbeidsprosjekter prioriteres. Satsningen mot de unge må innrettes slik at den senker terskelen for unges tilgang til redaktørstyrte medier og bidrar til varige nyhetsvaner.

Digital Services Tax (DST)

Globale teknologigiganter blir stadig sterkere på annonsemarkedet, og i år er det estimert at de vil ta nær halvparten av et totalt marked på 30 mrd. kr. Konkurransen med redaktørstyrte medier skjer på ulike vilkår og mediene mister annonseinntekter. For å dekke inn proveny til mediepolitiske tiltak må bør komiteen be regjeringen utrede DST for globale tek-plattformer.

Forslag til avklaring av det eksisterende avisfritaket

MBL ber familie- og kulturkomiteen sikre de to politiske presiseringene av tellemetoden og utvalget. Denne haster å få gjort dette, og kan gjøres gjennom et anmodningsvedtak i høst:

Stortinget ber regjeringen sørge for at fritaket for merverdiavgift på omsetning av elektroniske aviser etter merverdiavgiftsloven § 6-1 praktiseres i samsvar med lovgivers intensjon og på en forutsigbar måte.

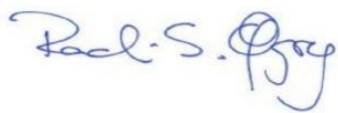
Ved vurderingen av om en elektronisk avis oppfyller vilkårene for fritak, skal åpent tilgjengelig nyhets- og aktualitetsinnhold inngå i beregningsgrunnlaget. Vurderingen skal ta utgangspunkt i den redaktørstyrte digitalavisens samlede redaksjonelle innhold.

Praktiseringen skal bygge på objektive og forutsigbare kriterier. For å sikre enhetlig statlig tellemetodikk på tvers av formater mener Stortinget at Medietilsynets metode (telling av antall publiseringer) skal legges til grunn.

Praktiseringen av momsregelverket skal ikke innebære skjønnsmessige vurderinger av redaksjonelle prioriteringer eller den journalistiske verdien av enkeltinnhold. Regjeringen bes om nødvendig fremme forslag til lov- eller forskriftsendringer for Stortinget innen utgangen av 2027.

Vennlig hilsen

MEDIEBEDRIFTENES LANDSFORENING

Randi S. Øgrey

Adm. dir.